

Proposició de llei sobre el reconeixement de la singularitat d'Aran

202-00067/15

PRESENTACIÓ: GP PSC-UNITS, GP JUNTS, GP ERC, GP COMUNS, GP CUP-DT
Reg. 68322 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 25.11.2025

A la Mesa del Parlament

Elena Díaz Torrevejano, portaveu del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, Salvador Vergés i Tejero, portaveu del Grup Parlamentari de Junts, Ester Capella i Farré, portaveu del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, David Cid Colomer, portaveu del Grup Parlamentari Comuns, Dani Cornellà Detrell, portaveu del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra, d'acord amb el que estableixen els articles 111.b i 138.2 del Reglament del Parlament, presenten la proposició de llei següent i sol·liciten que es tramiti pel procediment de lectura única:

Proposició de llei sobre el reconeixement de la singularitat d'Aran

Exposició de motius

Aran constitueix una realitat territorial, institucional, històrica, cultural i lingüística singular dins del conjunt de Catalunya, que compta amb una identitat pròpia àmpliament reconeguda tant per l'ordenament jurídic català com per l'espanyol. Aquesta singularitat ha estat recollida explícitament a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, aprovat per Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, així com en la Llei 1/2015, de 5 de febrer, del règim especial d'Aran, i constitueix una de les expressions més clares del respecte a la diversitat territorial i institucional dins del sistema autonòmic.

L'article 11 de l'Estatut reconeix Aran com «una realitat occitana dotada d'identitat cultural, històrica, geogràfica i lingüística, reconeguda per aquest Estatut com a entitat territorial singular dins de Catalunya», i estableix que gaudeix d'autogovern mitjançant el Conselh Generau d'Aran, institució representativa pròpia. Aquesta singularitat es desenvolupa també en altres preceptes de l'Estatut (com ara els articles 5, 6, 36, 94, 143 i la disposició addicional cinquena), i s'articula jurídicament mitjançant la legislació pròpia del seu règim especial, actualment representada per la Llei 1/2015.

En aquest context, la recent modificació de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local (LBRL), mitjançant el Decret llei 6/2023, de 19 de desembre, ha afegit una nova disposició addicional dissetena que estableix que la legislació estatal en matèria de règim local s'aplicarà «respectant en tot cas la posició singular en matèria de sistema institucional recollida a l'article 5 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, així com les competències exclusives i compartides en matèria de règim local i organització territorial». Aquesta modificació, encara que de redacció oberta, suposa una afirmació clara del principi d'aplicació diferenciada de les normes estatals de règim local en aquells territoris que disposin d'una singularitat estatutàriament reconeguda.

Aquesta nova disposició esdevé especialment rellevant en relació amb Aran, atès que el seu règim especial té un ferm ancoratge estatutari i legal. Aran és, sens dubte, una de les expressions més destacades de la diversitat territorial catalana i del principi de respecte a les «singularitats» institucionals i organitzatives que el legislador estatal ha volgut protegir mitjançant la nova disposició. En aquest sentit, la LBRL, com a norma bàsica estatal, no pot operar com un límit a l'autogovern aranès, sinó com un marc que ha de permetre i garantir el seu desenvolupament propi, d'acord amb el que estableix l'Estatut i la seva legislació específica.

Per tal de fer efectiu aquest principi dins del sistema jurídic català, es considera necessari incorporar al Text refós de la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya una nova disposició addicional cinquena, amb la finalitat de reforçar i concretar

la relació entre la legislació general de règim local i el règim específic aplicable a Aran. Aquesta disposició estableix que la legislació local només s'aplicarà a Aran i al seu Conselh Generau en absència de regulació específica i sempre respectant la seva posició singular, tal com estableixen els articles 2, 5 i 11 de l'Estatut i la pròpia disposició addicional dissetena de la LBRL.

Aquesta modificació normativa, lluny de ser una innovació rupturista, s'inscriu en una línia de continuïtat i de consolidació jurídica del règim especial aranès, en coherència amb les reformes successives de l'Estatut i de la legislació pròpia. Tant la Llei 16/1990, de 13 de juliol, com la Llei 1/2015, de 5 de febrer, han anat desplegant i ampliant el reconeixement de l'autogovern aranès, i han estat impulsades amb una voluntat política clara de protegir i aprofundir el caràcter singular del territori aranès.

Finalment, la nova disposició que es proposa no només aporta seguretat jurídica i coherència normativa, sinó que també obre la porta a un reforç del paper del Parlament de Catalunya com a garant de l'autogovern aranès. En eliminar l'aplicació automàtica i indiferenciada de la legislació local comuna, s'amplia el marge normatiu per actualitzar i perfeccionar el règim especial d'Aran, tot respectant la seva identitat institucional i permetent l'adequació a les seves necessitats específiques.

En definitiva, aquesta proposta de modificació del Text refós de la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya té com a objectiu fonamental garantir que el reconeixement legal de la singularitat d'Aran no resti merament declaratiu, sinó que tingui una aplicació pràctica i efectiva dins del marc normatiu català, contribuint així a la consolidació del seu autogovern i a l'enfortiment de la seva personalitat institucional pròpia.

Proposició de llei

Article únic. Modificació del Decret 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya

S'afegeix una disposició addicional, la cinquena, al Decret 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, amb el text següent:

«Disposició addicional cinquena. Règim aplicable a Aran

En el marc del que disposen els articles 2, 5 i 11 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya i la disposició addicional dissetena de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, la legislació de règim local, s'aplica a Aran i al seu Conselh Generau, només en absència de regulació específica, respectant, en tot cas, la posició singular d'Aran i d'acord amb les previsions especials del seu règim propi.»

Disposició final primera. Habilitació pressupostària

Els preceptes que comporten la realització de despesa amb càrrec als Pressupostos de la Generalitat, produiran efecte al partir del primer dia de l'entrada en vigor de la Llei de Pressupostos corresponent a l'exercici pressupostari immediatament posterior a l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició final segona. Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor l'endemà d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Palau del Parlament, 18 de novembre de 2025

Elena Díaz Torrevejano, GP PSC-Units; Salvador Vergés i Tejero, GP Junts; Ester Capella i Farré, GP ERC; David Cid Colomer, GP Comuns; Dani Cornellà Deltrell, GP CUP-DT; portaveus